

УДК 81'36'42:81-114

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/29.209423>**Наталія ІВАНИЦЬКА,***orcid.org/0000-0002-9925-1285**доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри іноземної філології та перекладу
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету
(Вінниця, Україна) pyasta3@vtei.com.ua***Ніна ІВАНИЦЬКА,***orcid.org/0000-0001-8111-3645**доктор філологічних наук,
професор кафедри методики філологічних дисциплін
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
(Вінниця, Україна) pyasta4@gmail.com*

ДІЄСЛІВНА СИНТАГМАТИКА НАУКОВОЇ МОВИ: ЗІСТАВНИЙ АСПЕКТ

Стаття містить результати контрастивного аналізу синтагматичних параметрів українських та англійських дієслів у контексті наукового дискурсу. Методологія дослідження базувалася на комплексному підході, який враховував системність мови, зіставлюваність мовних систем у синхронії та дискурсивну типологію. Для двобічного міжмовного дослідження за основу зіставлення (*tertium comparationis*) було обрано модель простого речення дієслівної будови, у проекції на яку встановлено реченнєвотвірний потенціал дієслів, що функціонують у мові науки. Для об'єктивності опису розмежовано поняття «предикативний мінімум речення» / «номінативний мінімум речення» та наведено аргументи на користь використання при зіставному аналізі номінативної моделі простого речення дієслівної будови, яка містить предикативний центр (опорне дієслово) та придієслівні обов'язкові компоненти як експлікатори синсемантизму. Типологію моделей простих речень дієслівної будови, представлену предикативною, предикативно-однооб'єктною, предикативно-обставинною, предикативно-двооб'єктною та предикативно-об'єктно-обставинною моделями, було сформовано за допомогою методик дистрибутивного та трансформаційного аналізу, які уможливили ідентифікацію правобічних поширювачів дієслів із визначеною синтаксичною семантикою. Емпіричною базою дослідження слугували реченнєві конструкції, а саме прості дієслівні речення, де позицію присудка заповнили особові дієслова в активному стані. Речення, вилучені з наукових статей, а також мовних корпусів української та англійської мов, було ранжовано відповідно до виділених моделей речень із застосуванням прийому елімінування, який формалізував силу підрядного придієслівного зв'язку та розмежував обов'язкові / факультативні придієслівні компоненти. Метод кількісних підрахунків об'єктивував емпіричні дані й уможливив проведення контрастивного аналізу синтагматичних параметрів дієслів у науковому дискурсі. Результати дослідження засвідчили спільну тенденцію як української, так і англійської мов до превалювального використання в науковому дискурсі предикативно-однооб'єктної моделі простого речення. Корелятивний ізоморфізм простежено і в нечастому вживанні предикативної моделі простого речення дієслівної будови як нетипової для мови науки. Здійснене дослідження довело ефективність використання лінгвістичного моделювання для діагностики синтагматичних виявів дієслівних систем у сфері реченнєтворення. Розроблена методика є перспективною для розбудови контрастивної дискурсології.

Ключові слова: синтагматика, дієслова української та англійської мов, модель речення простої дієслівної будови, зіставний аналіз, науковий дискурс.

Natalia IVANYTSKA,*orcid.org/0000-0002-9925-1285**Doctor of Philological Sciences, Professor,
the Chief of Foreign Languages and Translation Department
of Vinnytsia Institute of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics
(Vinnytsia, Ukraine) pyasta3@vtei.com.ua***Nina IVANYTSKA,***orcid.org/0000-0001-8111-3645**Doctor of Philological Sciences, Professor,
Professor of the Department of Methodology of Philology Teaching and Stylistics of the Ukrainian Language
of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
(Vinnytsia, Ukraine) Pyasta4@gmail.com*

VERB SYNTHAGMATICS OF THE ACADEMIC LANGUAGE: A CONTRASTIVE ASPECT

The paper surveys a contrastive analysis of the syntagmatic parameters of Ukrainian and English verbs in the academic discourse. The methodology of the study combines structural and contrastive approaches. This provides a basis for revealing systematic nature of language and the comparability of language systems in synchrony. Widely considered to be a good way to choose tertium comparationis beyond a language we identify the model of sentences of a simple verbal structure as a basis for comparison. An important question associated with our approach is to distinguish between “predicative minimum of a sentence” and “nominative minimum of a sentence”. We have shown that nominative minimum of a sentence is more appropriate for the bilateral comparative analysis. Such sentence models contain predicative center (head verb) and the adverbial obligatory components as explicators of synthesis. Separate sentence models (predicative, predicative-one objective, predicative-adverbial, predicative-two-objective, predicative-objective-adverbial) were implemented using the methods of distributive and transformational analysis, which made it possible to identify right-sided components. The data of the research was created by sentence constructions, namely simple verbal sentences with personal verbs in the active state. The sentences were collected from academic papers, as well as Ukrainian and English language corpora. They were ranked according to the sentence models with the elimination techniques to formalize the compulsory / optional affirmative components. The method of quantitative calculations helped to reveal the peculiarities of the syntagmatic parameters of verbs in scientific discourse. The results of the study showed a common tendency of Ukrainian and English to using predicative sentences with one object in the academic discourse. Correlative isomorphism has also been observed in the low usage of predictive models as being atypical for the academic style. The research has significant benefits in terms of contrastive syntagmatics. In addition, this is an important advantage of the linguistic modelling for constrictive studies of discourse.

Key words: syntagmatics, Ukrainian and English verbs, model of a simple verbal sentence structure, comparative analysis, academic discourse.

Постановка проблеми. Сьогодні лінгвістика, маючи вагомі здобутки в різних теоріях і течіях (когнітивній, функціональній, комунікативній та ін.), знову повертається до розуміння того, що мовна одиниця є тим унікальним феноменом, сутність якого можна зрозуміти насамперед з оперттям на власне лінгвістичну інтерпретацію її категорійних ознак. У цьому аспекті різнобічна характеристика дієслова як домінуючої частини мови із властивими їй лексико-семантичними парадигмами та синтаксичними рядами видається, з одного боку, доволі вичерпно описаною, особливо внутрішньомовно, а з іншого – відкритою для подальших наукових дискусій, зокрема в зіставній площині.

Відкритим для наукового осмислення, а отже, і актуальним з огляду на запити сучасної лінгвістики видається зіставлення реченнєвотвірного потенціалу дієслів, зреалізованого в моделях простих речень дієслівної будови. Ймовірно, що контрастивні виміри дієслівної синтагматики значною мірою є зумовленими дискурсивними обмеженнями на вживання тих чи інших реченнєвих моделей з огляду на семантико-граматичні параметри текстів різних стилей і жанрів. У наших попередніх працях ми торкалися окремих аспектів наукової мови (Іваницька, Іваницька, 2019: 63), що заклало основу для розширення власних дослідницьких парадигм задля виявлення характеристик дієслівних дискурсивних потенцій дієслова. Науковий дискурс із властивою йому логічністю, послідовністю викладу думок і суджень, тонкому

симбіозу суб'єктивності та доказовості, важливістю аргументації та переконання, беззаперечно, є специфічним щодо реалізації реченнєвотвірного потенціалу дієслів.

Аналіз досліджень. Моделювання не є новим для синтаксичних досліджень. Моделями використовують і контрастивісти, які встановлюють спільне та відмінне в міжмовній реалізації тих чи інших моделей. Синтаксична теорія в україністиці та германістиці будувалася в різних дослідницьких площинах. Водночас, попри різнопарадигмальні параметри синтаксичної теорії, питання синтагматичної сполучуваності завжди перебувало в епіцентрі наукових дискусій як у лінгвоставістиці (А. П. Грищенко, А. П. Загнітко, Н. Л. Іваницька, О. І. Леута, Т. П. Ломтєв, О. С. Мельничук, М. В. Мірченко, В. Д. Шинкарук, К. Ф. Шульжук, В. С. Юрченко та ін.), так і в лінгвогерманістиці (Л. І. Белєхова, І. П. Іванова, Е. Я. Мороховська, Г. Г. Почепцов, Н. М. Раєвська, J. Anderson, C. Baker, C. Berk, E. K. Brown, Ch. Fillmore, Ch. Fries, T. Givón, M. Halliday, R. Kreyer, J. Miller, P. Matthews та ін.). Встановлення внутрішньосистемних зв'язків і відношень стали підґрунтям для розвитку сучасної контрастивістики з орієнтацією на досягнення граматики та лінгвістики тексту.

Мета нашої роботи полягає у з'ясуванні специфіки організації різномовного наукового дискурсу (а саме наукової статті) щодо використання в ньому найбільш типових моделей простих речень дієслівної будови, виділених з оперттям на обов'язковий синтаксичний придієслівний

зв'язок. Основними робочими завданнями дослідження стали: 1) обґрунтування можливості використання моделі простого речення як основи зіставлення дієслівної синтагматики; 2) формування вибірки реченневих конструкцій, побудованих за визначеними моделями простих дієслівних речень; 3) встановлення кількісних показників вживання різних моделей простих речень дієслівної будови в мові наукової статті; 4) виявлення кореляційних співвідношень українських та англійських дієслів як реченневотвірних елементів наукового дискурсу.

Об'єкт дослідження – дієслова української та англійської мов. Предмет дослідження – синтагматичні параметри українських та англійських дієслів в аспекті синтаксичного оформлення сучасного наукового дискурсу.

Виклад основного матеріалу. Для проведення міжмовного аналізу дієслівної синтагматики було залучено 1 000 реченневих структур (500 українськомовних і 500 англійськомовних). Реченневі конструкції було відібрано з наукових статей, розміщених у вільному доступі на веб-сторінках наукових журналів гуманітарної сфери: «Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія Філологія», «Проблеми зіставної семантики», «Теоретична і дидактична філологія», «Типологія і функції мовних одиниць» (<http://www.nbuv.gov.ua/node/1539>); «Applied Linguistics» (<https://academic.oup.com/applij>), «International Journal of Language & Literature» (<http://ijll-net.com>), «International Journal of Linguistics & Communication» (<http://dx.doi.org/10.15640/ijlc.v6n2a1>), «Journal of Pragmatics» (<https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-pragmatic>), «Journal of Semantics» (<https://academic.oup.com>). Емпіричну базу сформували також приклади із Корпусу української мови <http://www.mova.info/corpus.aspx> і Британського національного корпусу (British National Corpus <https://www.english-corpora.org/bnc/>).

Вибір реченневих конструкцій був попередньо обмежений нашими умовами (прості речення дієслівної будови, предикативну функцію в яких виконують особові дієслова в активному стані), що звузило дослідницьку базу і дало змогу сконцентруватися на означеній меті та завданнях.

У дослідженні використано комплексну методику, яка ґрунтується на таких основних методологічних підходах до об'єкта дослідження: *системному*, за якого об'єкт виступає впорядкованою за структурними законами сукупністю елементів із властивими йому зв'язками та відношеннями; *зіставному*, що уможливорює вияв спільних і спе-

цифічних рис зіставлюваних мов у синхронії; *дискурсивному*. Було використано такі методи та прийоми: *описовий* із прийомами наскрізного виписування та систематизації – для інвентаризації об'єкта дослідження, узагальнення спостережень над зібраним фактичним матеріалом; *методик дистрибутивного та трансформаційного аналізу* – для ідентифікації правобічних поширювачів дієслів із визначеною синтаксичною семантикою; *прийому елімінування* – для формалізації сили підрядного придієслівного зв'язку та розмежування на цій основі обов'язкових / факультативних придієслівних компонентів як експлікаторів корелятивності у сфері автосемантичних / синсемантичних дієслів. Крім того, ми використали *лінгвістичне моделювання* (для діагностики синтагматичних виявів дієслівних систем у сфері реченнетворення) та залучили *метод кількісних підрахунків* (для об'єктивації емпіричних даних та оцінки вірогідності результатів).

Міжмовні дослідження традиційно можуть мати улатеральну чи білатеральну основу, тобто бути однібічними або двобічними. Для наших розвідок пріоритетною є білатеральність, оскільки вона дає змогу виявити особливості мовних одиниць як вербалізованих виразників денотатів, а отже, простежити національну специфіку лінгвального осмислення позамовного світу (М. П. Кочерган, Р. Штернеманн) (Іваницька, 2011: 124). За білатерального підходу ключовим постає вибір основи зіставлення як певної позамовної субстанції, тобто сконструйованої дослідниками певної моделі, реалізація якої є специфічною в кожній із мов. Відповідно класифікаційні схеми, або моделі речення, вважаємо надійним, випробуванним часом і філологічним досвідом інструментом наукового пізнання різномовних систем. Моделі речення видаються придатними для контрастивного зіставлення з тієї причини, що вони об'єктивують ті зв'язки та відношення, які є особливим у відображенні позамовної дійсності.

Варто додати, що, обираючи синтаксичну модель як основу зіставлення, дослідники стикаються із низкою суперечностей і неоднозначностей, особливо коли до зіставлення залучають різноструктурні мови. Так, наприклад, лінгвостаїсти широко використовують категорійну ознаку «підрядний зв'язок» і «підрядний синтаксичний зв'язок» (такі поняття є визначальними для нашого процесу моделювання). Використання ж такого поняття в англістиці, хоч і має прибічників, вимагає уточнення з огляду на особливості його реалізації в англійському словосполученні

та реченні. Відповідно, модель, з одного боку, виявляє ознаки суб'єктивізму, відносності, «відкритості», з іншого – завжди слугує підґрунтям для поглибленого вивчення мовних реальностей і встановлення нових закономірностей у їхній структурі, семантиці, функціях.

Об'єкт нашого дослідження обмежено реченнєвотвірним потенціалом дієслів у межах простих дієслівних речень. Відповідно, емпіричний матеріал було досліджено з опертям на модель простого речення дієслівної будови як основи зіставлення українських та англійських дієслів в аспекті їхньої реченнєвотвірної синтагматики. Зауважимо, що смислове наповнення метаєдиниці «модель речення» залежить від вихідних позицій розмежування «предикативного мінімуму» vs «номінативного мінімуму» речення. Тоді як прихильники предикативного мінімуму речення враховують насамперед формальну будову предикативної основи, розробники теорії номінативного мінімуму вказують на ширший набір компонентів, покликаних структурно виконувати функцію повідомлення. У теорії українських граматистів «предикативний мінімум» – це формально-синтаксична структура елементарного простого речення, сформована «лише конститутивними з формально-синтаксичного погляду членами речення», що не дає змогу віднести до неї навіть ті прислівні поширювачі, які видаються необхідними для реалізації синтаксичної потенції слів» (Вихованець, 1993: 135). На противагу, «номінативний мінімум речення» – це розширена схема, яка містить мінімальну структурну схему речення (головні компоненти) й обов'язкові прислівні поширювачі, необхідні для реалізації реченням номінативної функції. Такий підхід кваліфікує номінативну модель речення як розширену формально-синтаксичну структуру, опосередковану семантико-синтаксичною структурою речення (І. Р. Вихованець, Н. Л. Іваницька).

Отже, модель речення дієслівної будови кваліфікуємо як синтаксичну конструкцію, яка виступає предикативним мінімумом із дієсловом (дієсловами) у ролі головних компонентів разом із обов'язково залежними придієслівними компонентами первинної (придієслівної) залежності.

Зауважимо, що сутнісною ознакою номінативної моделі простого речення дієслівної будови є насамперед його структурна завершеність, що корелює із найголовнішою функцією речення – комунікативною. Для визначення межі інформативної «достатності» ми послідовно використовували прийом елімінування, сутність якого полягає у виокремленні елементарного з комунікативного

боку речення. Процес елімінування може бути поетапним: елімінуються частини, що ускладнюють структуру речення, детермінанти як компоненти приреченнєвої залежності, інші неголовні компоненти прислівної залежності. Як підсумок кожного етапу перевіряють утворений трансформ на предмет функціонування його як конструкції з усіма властивими йому реченнєвими ознаками., напр.: *In this way, individual fashion bloggers express their unique voices* → *Individual fashion bloggers express their unique voices* → *Bloggers express their unique voices* → *Bloggers express voices*.

Під час нашого дослідження було виокремлено типові моделі простих речень дієслівної будови: 1) предикативну (із нульовим експлікатором синсемантизму); 2) предикативно-однооб'єктну; 3) предикативно-обставинну; 4) предикативно-двооб'єктну; 5) предикативно-об'єктно-обставинну. Коротко зупинимось на особливостях функціонування таких моделей у мові наукової статті.

За нашими спостереженнями, науковий дискурс виявляє обмеженість у використанні предикативної моделі, що пояснюється специфікою дієслівної лексики мови науки. Інституційний характер наукового дискурсу вимагає переконливості й аргументованості для доказовості наведених фактів. Для цього найбільш придатними видаються дієслова дії, тоді як дієслова стану (саме вони спеціалізуються насамперед на предикативних моделях) вживаються вкрай рідко. Більше того, дієслова, які формують таку модель, є автосемантизованими, тобто вони втрачають синсемантичні ознаки через певні контекстуальні та дискурсивні обставини: укр. *Кількість таких прикметників зростає*; *Інтердискурс текстової та усної комунікації, як і інтертекст, як і дискурс загалом існує, функціонує, діє, впливає на рівень, стан, якість освітньої та наукової інформації*; англ. *However, prior studies have failed; The claim they make is a strong one: it is that languages differ, not word by word*. Зіставний аналіз предикативних моделей наукового дискурсу засвідчив перевагу (2,2% українських фіксацій на противагу 1,0% англійським) українських речень, що пояснюють внутрішньосистемні чинники (аспектуальне та рефлексивне маркування українських дієслів).

Найбільш репрезентативною як в українському, так і в англійському науковому дискурсі стала предикативно-однооб'єктна модель простого речення дієслівної будови (78,4% українських фіксацій і 86,8% англійських). Корелятивні ознаки реченнєвих структур обох мов, об'єднаних такою моделлю, відбито в тому, що:

а) структуру речень формують синсемантичні дієслова, котрі на рівні семантичних єдностей прогнозують одну сильну позицію для заповнення її відповідними (найчастіше іменниковими / займенниковими) структурами, що в реченні кваліфіковано обов'язковим придієслівним компонентом; б) обов'язковий компонент об'єктної семантики українського речення в типовій морфологічній формі знахідного відмінка відповідає формі непрямого відмінка англійського речення.

Семантика дієслів, які утворюють таку модель, є доволі розгалуженою. Здебільшого лексико-семантичну парадигму такої моделі формують дієслова дії (як в українській, так і в англійській мовах), що вказують на розумову діяльність, створення об'єкта, переміщення. Крім того, для реалізації зазначеної моделі в науковому дискурсі активно використовують дієслова із семантикою відношення, а саме: відношення-ставлення, відношення-володіння. Мовленнєва реалізація дієслів зазначеної семантики передбачає обов'язкову участь двох предметних субстанцій, які позиціонують підмет і обов'язковий придієслівний компонент формально-синтаксичної структури речення: *контролювати* (що-н.), *змінювати* (що-н.), *заявляти* (що-н.), *вимагати* (що-н.), англ. *to choose* (smth.), *to clear* (smth.), *to collect* (smth.), *to compose* (smth.), *to decide* (smth.), *to declare* (smth.), *to demand* (smth.).

Всі предикативно-однооб'єктні моделі речень у зіставлюваних мовах об'єднує саме обов'язковий зв'язок між синсемантичним дієсловом і залежною від нього частиною, котра, компенсуючи недостатню семантику дієслова, вступає з останнім в об'єктні синтаксичні відношення, пор.: укр. *Дослідник також описав період заслання Шевченка*; *Караулов розробив також дефініцію прецедентного тексту (ПТ)*; англ. *The results confirm our hypotheses*; *Section 5 concludes the paper*; *These facts suggest a special status for Identity and Magnitude*; *The analysis focused on hyphenated phrasal expressions* (hereafter HPEs).

Арсенал реченнєвих конструкцій, побудованих за предикативно-обставинною моделлю, у науковому дискурсі є невеликим (4,8% в українській і 3,6% в англійській мовах). Формальна співвідносність аналізованих структур значною мірою залежить від внутрішньомовних чинників, зокрема наявних у кожній із мов компенсаторів синсемантизму дієслівних одиниць, здатних вказувати на локалізацію буття, напрямок дії та темпоральну, кількісну й іншу оцінку субстанції: укр. *Іменники таких конструкцій поводяться невизначено*; англ. *It performs well, giving good results*.

Предикативно-двооб'єктна модель об'єднує речення обох мов із дієсловами, які утворюють трьохелементні семантичні єдності, номінуючи розчленовані процесуальні денотати (9,2% укра-

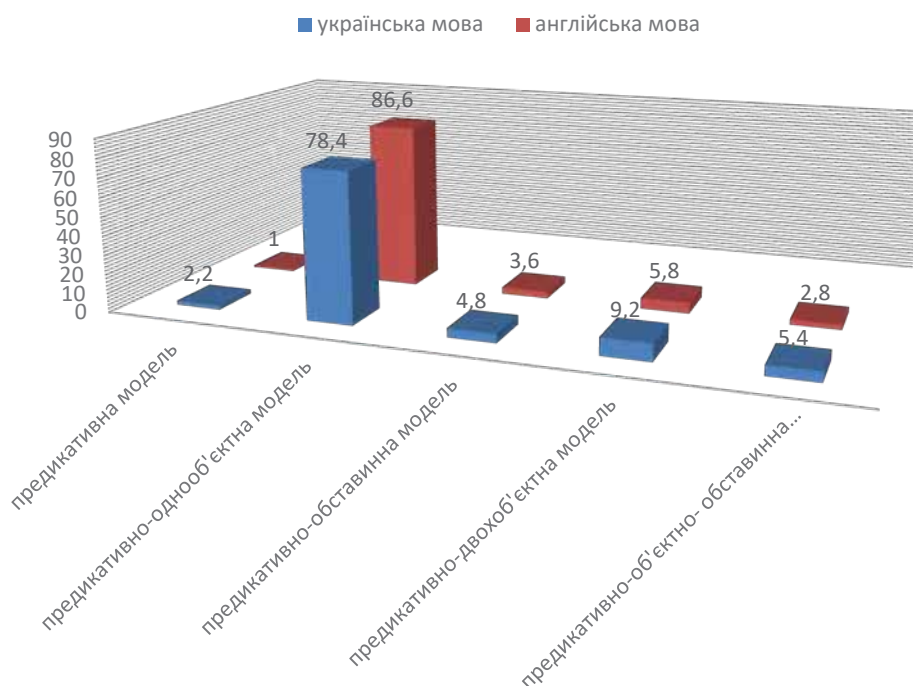

Рис. 1. Реалізація типових моделей простих речень дієслівної будови в науковому дискурсі

їнських і 5,8% англійських фіксацій): *Софісти ототожнювали мудрість зі знанням; Ця риса формує в українця певне світобачення; Більшість фольклористів не залучають до народного епосу твори усної прози; Письмові джерела повідомляють нам про участь у військових діях слов'янських жінок; англ. *The results will provide the basis for investigating the relations between functions in Section 4; Although high frequency of co-patterning between two functions provides good evidence for affinity between them.**

Предикативно-об'єктно-обставинна модель типізує реченнєві структури обох мов, утворені на ґрунті трьохелементних семантичних єдностей із «двоспрямованими» синсемантичними дієсловами. У реченнях із такими дієсловами у вираженні денотативної ситуації беруть участь суб'єкти, об'єкти й обставини. У реченнєву структуру входять обов'язкові придієслівні компоненти з об'єктним синтаксичним значенням та обов'язкові придієслівні компоненти обставинної семантики: укр. *Їх ми будемо класифікувати як окремо взяті слова-вульгаризми; Основною одиницею словозмінної системи ми будемо вважати слово як множинну всіх його словоформ (парадигм); англ. *More recent research has examined the present perfect synchronically and diachronically.**

В обох мовах такі структури є не часто вживаними. Водночас для англійської мови вони виявилися частотнішими (5,4% українських і 2,8% англійських фіксацій).

Узагальнені підрахунки щодо особливостей функціонування в науковому дискурсі синтаксичних моделей речень простої дієслівної будови узагальнено на рис. 1.

Висновки. Виділені для зіставлення моделі речень дієслівної будови стали надійним *tertium comparationis* при зіставленні досліджуваного мов-

ного матеріалу. Моделювання спиралося насамперед на синтагматичні параметри дієслівних систем зіставлюваних мов, що передбачало врахування автосемантичної / синсемантичної природи дієслів як опорних елементів семантичних єдностей, транспонованих у речення. Крім того, моделі речень було ранжовано з урахуванням узагальненої синтаксичної семантики експлікаторів синсемантизму (об'єктної та обставинної), що дало змогу встановити обсяги ознак синтагматичної дієслівної корелятивності. Моделювання стало вдалим підґрунтям для подальшого занурення в особливості функціонування дієслів у наукового тексті (зокрема статті) як специфічному жанрі наукової мови.

Підсумовуючи, зауважимо, що як в українському, так і в англійському науковому дискурсі простежується загальна тенденція до перевагування певних моделей реченнєвих структур і мінімізації інших. За кількісними підрахунками, дієслівні системи української та англійської мов виявилися відносно корелятивними щодо утворення ними предикативних моделей із обов'язковими поширювачами із незначною диспропорцією в межах виокремлених предикативно-об'єктних, предикативно-двооб'єктних, предикативно-обставинних і предикативно-об'єктно-обставинних моделей. Випрацьована методика дослідження має перспективу екстраполяції на інші синтагматичні параметри української та англійської дієслівних систем, а також на встановлення міжмовних співвідношень у сфері інших частиномовних класів повнозначних слів. Перспективи подальших досліджень вбачаються в можливості поєднання здійсненого системно-структурного міжмовного опису з іншими підходами до аналізу мовних явищ, зокрема з комунікативно-прагматичним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис. Київ : Либідь, 1993. 368 с.
2. Іваницька Н. Б. Дієслівні системи української та англійської мов: парадигматика і синтагматика : монографія. Вінниця : СПД Главацька, 2011. 636 с.
3. Іваницька Н. Л. Двоскладне речення в українській мові. Київ : Вища шк., 1986. 167 с.
4. Іваницька Н. Б., Іваницька Н. Л. Комунікативно-прагматичний потенціал інтерогативів англійської мови: наукової статті. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка: Філологічні науки*. 2019. № 1. С. 63–69.
5. Ковальська Н. А. Релевантність експресивності в науково-популярних текстах економічного дискурсу. *Філологічні науки. Вісник Запорізького національного університету*. 2015. № 1. С. 376–385.
6. Aarts B., Meyer C. *The verb in contemporary English: theory and description*. Cambridge University Press. 2006. P. 328–329.
7. Cortes V. The frequency and use of lexical bundles in conversation and academic prose. *Applied Linguistics*. 2005. P. 56–71.
8. Defrancq B. Contrasting contrastive approaches. *Language in contrast*. 2015. № 15. P. 1–3. <https://doi.org/10.1075/lic.15.1.01def>
9. Deshors S. Zooming in on Verbs in the Progressive: A Collostructional and Correspondence Analysis Approach. *Journal of International linguistics*. 2017. № 45 / 3. P. 260–290.

10. Fathy Khalifa M. Contrastive Analysis, Error Analysis, Markedness Theory, Universal Grammar and Monitor Theory and their Contributions to Second Language Learning. *International Journal of Linguistics*. 2018. № 10. P. 12–41. <https://doi.org/10.5296/ijl.v10i1.12479>.

11. Fillmore C. J. Construction grammar course book. Berkeley : University of California, 1992. 113 p.

12. Kayne R.S. Comparisons and contrasts (Oxford Studies in Comparative Syntax). Oxford : Oxford University Press, 2010. P. 123–272. <https://doi.org/10.1017/S002222671100020X>

13. Levin B., Rappaport M. *Argument realization*. Cambridge University Press, 2005. P. 278–279

14. Swales J. M. Academic Writing for Graduate Students: Essential Tasks and Skills. Ann Arbor, 2004. P. 217.

REFERENCES

1. Vykhovanets, I. R. (1993). Hramatyka ukrainskoi movy. Syntaksys [Ukrainian Grammar. Syntax]. Kyiv: Lybid. [in Ukrainian].

2. Ivanytska, N. (2011). Diieslivni systemy v Ukrainskii ta angliiskii movach: paradygmatyka ta syntagmatyka [Verbal Systems in Ukrainian and English: paradigmatics and syntagmatics]. Vinnytsia: Nova knyha. [in Ukrainian].

3. Ivanytska, N. L. (1986). Dvoskladne rechennia v ukrainskii movi [Two –member Sentence in Ukrainian]. Kyiv: Vyshcha shkola [in Ukrainian].

4. Ivanytska, N. B., Ivanytska, N. L. (2019). Komunikatyvno-prahmatychnyi potentsial interohatyviv anhlomovnoi naukovoї statti [Communicative and pragmatic potential of the interrogatives in the English scientific papers]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo universytetu imeni Ivana Franka: Filolohichni nauky* [Zhytomyr Ivan Franko State University Journal]. № 1. P. 63–69 [in Ukrainian].

5. Kovalska, N. A. (2015). Relevantnist ekspresyvnosti v naukovo-populiarnykh tekstakh ekonomichnoho dyskursu [Relevance of expressiveness in popular science texts of economic discourse]. *Filolohichni nauky. Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu* [Zaporizhia National University Journal. Philology]. № 1. P. 376–385 [in Ukrainian].

6. Aarts, B. & Meyer, C. (2006). The verb in contemporary English: theory and description. Cambridge University Press. P. 328–329.

7. Cortes, V. (2005). The frequency and use of lexical bundles in conversation and academic prose. *Applied Linguistics*. P. 56–71.

8. Defrancq, B. (2015). Contrasting contrastive approaches. *Language in contrast*. № 15. P. 1–3. <https://doi.org/10.1075/lic.15.1.01def>.

9. Deshors, S. (2017). Zooming in on Verbs in the Progressive: A Collostructional and Correspondence Analysis Approach. *Journal of International linguistics*. № 45 / 3. P. 260–290.

10. Fathy Khalifa, M. (2018). Contrastive Analysis, Error Analysis, Markedness Theory, Universal Grammar and Monitor Theory and their Contributions to Second Language Learning. *International Journal of Linguistics*. № 10. P. 12–41. <https://doi.org/10.5296/ijl.v10i1.12479>.

11. Fillmore, C. J. (1992). Construction grammar course book. Berkeley: University of California.

12. Kayne, R. S. (2010). Comparisons and contrasts (Oxford Studies in Comparative Syntax). Oxford: Oxford University Press. P. 123–272. <https://doi.org/10.1017/S002222671100020X>.

13. Levin, B. & Rappaport, M. (2005). *Argument realization*. Cambridge University Press. P. 278–279.

14. Swales, J. M. (2004). Academic Writing for Graduate Students: Essential Tasks and Skills. Ann Arbor. P. 217.